

Útok po „h“ sloupci

Dr.Brom

Článek je zaměřen na tématická pokračování používaná po oboustranných rošádách při útoku bílého na konfiguraci **f7 + g6 + h7 + Sg7**. S tímto uspořádáním kolem černého krále se můžeme setkat v dračí variantě Sicilské, Pirc-Ufimceovově obraně a Královské indické.

Bílý se musí při oboustranných rošádách snažit o co nejrychlejší otevření „h“ sloupce na nepřátelského krále. Hra je plná dynamiky, do popředí vystupuje faktor času, boj o iniciativu. Významnou roli hraje situace v centru, vytvoření figurové převahy na hlavním místě střetu.

A) Královská indická

Spasskij

Evans

Olympiáda, 1962

1.d4 Jf6 2.c4 g6 3.Jc3 Sg7 4.e4 d6 5.f3 c6 6.Se3 a6. Je jasné, že bílý bude útočit na královském křídle, černý si připravuje protihru na druhé straně šachovnice.

7.Dd2 b5 8.0-0-0 bc4.

Předčasné. Vhodnější bylo 8...Da5
9.Kb1 Jbd7 a pak Vab8

9.Sc4 0-0 10.h4 d5

X	A	B	C	D	E	F	G	H	Y
8	r	♖	♗	♘	♙	♚	♛	♜	♝
7	+	+	♞	♟	♠	♡	♢	♣	'
6	p	+	♞	+	♞	♟	+	&	
5	+	+	♞	+	+	+	+	%	
4	+	L	♞	P	+	P	\$		
3	+	♞	♙	F	+	#			
2	P	P	♗	+	F	+	"		
1	+	♞	F	+	♞	R!			
x	a	b	c	c	e	f	g	h	y

Protiúder v centru je přirozenou reakcí na křídelní útok. Přesto bylo lepší počkat a odhodlat se na 10...h5, což sice oslabuje pozici, ale

přibrzdí nábup na královském křídle.

11.Sb3 de4 Zde se již 11...h5 nehodilo pro 12.e5, což vedlo po 12...Je8 13.g4 hg 14.h5 k smrtelnému otevření linií.

12.h5! ef3 Špatné je Jh5 pro 13.g4 Jf6 14.Sh6. Bílý nelituje pěšce pro dosažení svého cíle.

13.hg6 hg6 14.Sh6 fg2 15.Vh4

X	A	B	C	D	E	F	G	H	Y
8r	♖	♗	♘	♙	♚	♛	♜	♝	(
7+		+		♞	♟	♠	♡		'
6p	+	p	+	♞	♟	♠	♡	&	
5+		+		+				%	
4	+	♞		+		♞	♟	\$	
3+	L	♞		+		+		#	
2P	♞	♟		+	p	+		"	
1+	♞	R	+	♞				!	
x	a	b	c	d	e	f	g	h	y

Hrozba vzetí na g7 se stala reálnou. Nepomáhá 15....Jh5 pro 16.Vh5 a 17.Dg5

15...Jg4 16.Sg7 Kg7 17.Dg2

Jh6 Evans se nemůže vypořádat se ztrátou svých nadějí, jinak by se smířil se výměnou dvou figur za věž po 17...Dd6, což by jej ale stejně nezachránilo.

Nešlo 17...Je3 pro 18.Dh2 Vh8 19.Vh8 Dh8 20.De5+ ani 17...f5 18.Jf3 Vh8 19.Vh8 Dh8 20.Vh1

18.Jf3 Jf5 19.Vh2 Dd6 20.Je5 Jd7 21.Je4 Dc7 22.Vh1 Vg8 23.Vh7+ Kf8 24.Vf7+ Ke8 25.Dg6 Je5 26.Vf8++. 1.0

Složitá, zajímavá a charakteristická partie. Spasskij velkolepě intuitivně chápal, že ovládnutí otevřených linií a převaha v silách na královském křídle umožňuje při jakékoliv odpovědi černého najít správné řešení.

Ještě více na svojí intuici spoléhal Tal. V klidu doma můžete najít na jeho útocích díry, ale jiné je to během hry. GM Kostič : „Tal vytváří problémy, které je nutné řešit dnes. Zítra již bude pozdě....“

Tal

Toluš

Mistrovství SSSR, 1957

X	A	B	C	D	E	F	G	H	Y
8	♖	♗	♘	♙	♚	♛	♜	♝	(
7+		♞	♟	+	p	+	p	'	
6p	+	p		+	p	♠	♡	&	
5+		♞	♟	♞		+	♞	%	
4	+	p	+	♞	+	♞	+	\$	
3+		♞		+	♞	+		#	
2P	♞	♟		+		+		"	
1+	L	♞		+	♞	♞		!	
x	a	b	c	d	e	f	g	h	y

23.f4!? ostrý a krajně riskantní podryv. Jeho cílem je zapojit do hry Sb1 a Jc3. Černý musí vzít, což je ale pro ně i výhodné, neboť získává bod e5.

23...ef4 24.Df4 Dd8 Nehodilo se 24...Je5 pro 25.Df6.

25.hg6 Jg6 26.Dh2 ne ale 26.Dd6 Jge5 s hrozbou 27...Vb6

26....Je5 27.Sf4 lépe bylo 27.Se3 **27...Kf8** úpornější bylo 27...Jf4 ničíc nebezpečného střelce.

28.Dh6 Jg6

Černý nic z ovládnání e5 nevytěžil a pro hrozbu 29.Sg5 musí bod e5 opustit.

29.Sg5 f6

```

X A B C D E F G H Y
8 t l w r s k + (
7+ + + + p'
6p + p p n w &
5+ p P + v %
4 + p + P + P + $
3+ N + + #
2P P + + + "
1+ L K + R R!
x a b c d e f g h y

```

30.e5! Strategie bílého vítězí. Do hry se zapojí zbylé dvě figury.

30....Ve5 po 30...fg přijde 31.Sg6 hg 32.Dh8+ Kf7 33.Vh7+ **31.Sg6 Vb7 32.Je4 fg5 33.Vf1 Ve4** hrozilo 34.Jf6 34.Se4 Vg7 **35.Vf6 Sg4 36.Vhf1 Jfd7 37.Vd6 De7 38.Va6 Kh8 39.Sh7....**a bílý v 42. tahu vyhrál

Makarov

Šmit

Riga, 1964

Pirc-Ufimcevo

1.d4 g6 2.Jc3 Sg7 3.e4 d6 4.f4 Jf6 5.Jf3 0-0 6.e5 Je8? Pasivní, správné je 6....Jfd7 a c5 s cílem rozbít bílé centrum.

7.Se3 c6 8.Sd3 Jbd7 9.h4 využívá stísněnost černých figur a jde směle po králi. **9....Jb6 10.h5 Jc7** Černý nevidí příští problémy a odvádí jezdce od obrany krále. Vhodné bylo 10...Sg4

11.hg6 hg6 12.Jg5 de 13.de Sf5 14.Df3 Dc8

Hrozilo 15.Sf5 a 16. Dh3 to by přišlo i na 15...Sd3

15.Sf5 Df5 16.g4 Dc2

```

X A B C D E F G H Y
8r + + t k + (
7p p s p p v '
6 s p + + p + &
5+ + P N %
4 + + P P + $
3+ N v Q + #
2P P q + + + "
1R + K + R!
x a b c d e f g h y

```

Na tento tah černý spoléhal

17.Vh8+! Konec, není obrana před 18.Dh3 1: 0

V této partii plýtvat černý časem na zbytečné manévry figurami. Bílý se mohl obejít i bez rošády. Ta není nutná ani v případě, kdy je centrum uzavřeno pěšci. V takové situaci se na křídlech výborně útočí.

Averbach

Panno

Buenos Aires, 1954

1.d4 Jf6 2.c4 g6 3.Jc3 Sg7 4.e4 d6 5.Se2 0-0 6.Sg5 c5 7.d5 a6 8.a4 Da5 9.Sd2!

Předchází tahu 9...b5 možnému po 9.Dd2

9...e5? hrubá strategická chyba, bílému se otevřela možnost útoku na krále. Centrum mělo zůstat otevřené

s možností protiútoků na bílého krále.

```

X A B C D E F G H Y
8 r n l + t k + (
7 + p + + p v p '
6 p + p n p + &
5 w p P p + %
4 P + P + P + + $
3 + N + + #
2 P v L P P P "
1 R + Q K N R !
x a b c d e f g h y

```

Lepší bylo 9...e6 10.Jf3 ed
11.ed Sg4

10.g4! Je8 11.h4 f5 Lépe bylo připravovat obranu tahem 11....Dd8 Takovouto „aktivitou“ kolem svého krále si černý jen uškodí.

12.h5 f4

Nutné pro hrozbu 13.hg hg
14.gf s otevřením linií.

13.g5 Vf7 14.Sg4 v takové pozici je výměna bělopolých střelců výhodná bílému. Získá tak bod e6, jeho střelec byl navíc vzhledem k barvě pěšcového řetězu horší.

14...Dd8 15.Sc8 Dc8 16.Jf3 Sf8 17.Ke2!

Ideální místo pro krále, ještě že jej černý připravil.

17...Vg7 18.Vh4 Jd7 19.hg hg 20.Dh1 Se7 21.Vh8+ Kf7 22.Dh6 Kf7

Odrážení hrozeb je čím dál tím těžší. Na 22...Sf8 přijde 23.Jh4
23.Vb8 24.Jf5 Vg8 25.Vh7+

23.Vha1 připravuje oběť na f4
23....Vab8

```

X A B C D E F G H Y
8 t q + n n R (
7 + p + v k t '
6 p + p + p w &
5 + p P p P %
4 P + P + P + + $
3 + N + N + #
2 P v K P + "
1 + + + + R !
x a b c d e f g h y

```

24.Sf4 Dc7 Střelce vzít nešlo pro e5, hrozilo ale také 25.Se5 a po 24....Jd7 by hrál bílý 25.Dh3 Jb6
26.Se5!

25.Dh2 Jd7 26.Dh3 Jf8

27.Vf8+!

hlavní obránce slabého bodu e6 mizí...

27....Kf8 28.De6 Vg7g8

29.Jh4 Sd8 30.Jg6+ Kg7 31.Je5 1:0
Jo to se to hraje když jeden umí....

Při obraně svého krále může nasát černý tolik materiálu investovaného jeho soupeřem, že pak v rozhodujícím okamžiku obrany může úspěšně obětovat i figuru nejcennější – dámu. To ukazují následující ostré partie.

Doporučuji je velmi pečlivě prostudovat !

Dražan

Štěpán

Corr, 1989-90

1.d4 Jf6 2.c4 g6 3.Jc3 Sg7 4.e4 d6 5.f3 0-0 6.Se3 Jc6 7.Jge2 a6 8.Dd2 Vb8 teoretická tábie tzv. moderního systému.**9.h4 h5 10.Sh6**

(0-0-0) **10...b5 11.g4** bílý neztrácí čas. Názory na tento tah se různí. Geller tvrdil, že vede k výhodě bílého, mnozí ale vyčkávají. Častěji se hrává **11.Sg7 11...e5** mnohé prameny právě tímto protiúderem zpochybňují postup bílého a dávají dokonce za tento tah vykřičník.

12.Sg5 využívá tahu **11...e5** k nepříjemné vazbě. – za každou cenu se přiblížit k postavení krále

12...hg4 hrozilo **13.hg hg** s odkrytím krále. Bílý měl dále k dispozici tahy **Jd5, Vg1, Jg3**. Za takovou pozici černého by pak nikdo nedal ani zlámanou grešli.

13.h5 pozice je plná dynamiky a postavení černého krále nejisté. Proč nezavřít oči a jít kupředu. Hop nebo trop. Nyní hrozí **14.h6 Sh8 15.h7+ Kg7 16.Sh6+ Kh7 17.Sf8+**

```

X A B C D E F G H Y
8 t l ♖ t k + (
7 + ♗ + ♖ '
6 ♗ + ♗ ♗ ♗ + &
5 + ♗ + ♗ ♗ ♗ %
4 + ♗ ♗ ♗ + ♗ + $
3 + ♗ ♗ + ♗ + #
2 ♗ ♗ ♗ ♗ + + "
1 ♗ + ♗ ♗ + ♗ !
x a b c d e f g h y

```

13...gf přijímá obětovaný materiál
14.0-0-0 bílý se snaží zapojit do hry i druhou věž.

14...fe 15.Se2 Bílý má k dispozici tah **h6**, popřípadě může otevřít „h“ sloupec. Obě jeho věže jsou ve hře a může si vybrat pole působnosti na „g“ nebo na „h“ sloupci. Hrozí

nepříjemné **Jd5** a krajně nepříjemná je i vazba černé dámy. Ruku na srdce. Kdo by za to nedal figuru.

15...Jd4 16.h6! Tah **15...Jd4** vlastně neznamenal přímou hrozbu.

16...Je2+ 17.De2 Dáma sice vypadá na diagonále **c1-h6** lépe, ale po **Je2** by bílý ztratil možnost zasáhnout jezdcem na **d5**, což je v této pozici zjevně důležitější.

17...Sg4 vypadá velmi přirozeně.

18 Dh2! A černý vzdal 1:0

```

X A B C D E F G H Y
8 r + ♖ t k + (
7 + ♗ + ♖ '
6 ♗ + ♗ ♗ ♗ + &
5 + ♗ + ♗ ♗ ♗ %
4 + ♗ + ♗ + ♗ + $
3 + ♗ + ♗ + ♗ + #
2 ♗ ♗ + + ♗ "
1 + ♗ ♗ + ♗ + ♗ !
x a b c d e f g h y

```

Není to ale předčasné???
 Corr.IM.Miškovský má na partii jiný názor : V Královské indické existuje přeci slavná Bronštejnova oběť dámy za dva střelce. Tak proč ji nezkusit i zde ?

18...Jh5!! S možnostmi :

- 19.Dd2 Sf6-/+
- 19.Dh4 Sh6 -/+
- 19.hg Dg5-/+
- 19.Sd8 Sh6+ 20.Kb1 Vfd8 21.Vdf1 Sg7!∞
- 19.h7+ Kh7 20.Sd8 Vbd8 21.Vfd1 c6∞
- 19.h7+ Kh8 20.Sd8 Vbd8 21.Vdf1 bc4∞ (21...c6∞)

udělat, proto musí přizvat na pomoc figury.

13.Kb1 Jc4 14.Sc4 Vc4 15.Jb3 Da6 16.e5 na tento pěšcový výpad je nejlepší 16...de 17.Jc5 Dd6 s ostrou hrou.

16....Je8?! 17.h5

Principiálnější je 17.Jd5 Se5 18.Je7+ Kf8 19.Jd5 se složitou a pro bílého o něco výhodnější pozicí.

17....Vac8 18.hg6 hg6?

To je ovšem typická chyba. Otevírat linii „h“, která je cílem bílého není dobré. Po 17....fg! by se možná bílý mohl popálit.

19.Sh6 Se5 20.Jd5 Sf6 21.Sg5!

```

X A B C D E F G H Y
8  + r + n + k + (
7 p p + l p p + '
6 q + p v p + &
5 + + N + v %
4 + r + + + $
3 + N + + P + #
2 P P P W + P + "
1 + K + R + + R!
x a b c d e f g h y

```

Minuly pouze 3 tahy po chybě černého a není obrany. Protiútok 21....Vc2 se opožďuje 22.Sf6! Jf6 23.Jf6+ ef 24.Dh6 Vb2+ 25.Kb2 Vc2+ 26.Kc2 Da2+ 27.Kc3 a král uniká.

Černý se rozhodl dát kvalitu, ale to mu nepomohlo.

21....Sg7 22.Je7+ Kf8 23.Jc8 Sf5 24.Vc1 Va4 25.Sh6 Sc8 26.Sg7+ Kg7 27.Dc3+ 1:0

Karpov

Gik

Moskva, 1968

1e4 c5 2.Jf3 d6 3.d4 cd 4.Jd4 Jf6 5.Jc3 g6 6.Se3 Sg7 7.f3 (pozor nyní nutný tah !) **0-0 8.Dd2 Jc6 9. Sc4 Sd7 10. h4**

```

X A B C D E F G H Y
8 r + w t k + (
7 p p + l p p v p '
6 + n p s p + &
5 + + + + %
4 + L N P + P $
3 + N v P + #
2 P P P W + P + "
1 R + K + R!
x a b c d e f g h y

```

Tuto pozici můžeme považovat za výchozí. Tah h4 je vhodnější než 0-0-0, černý by pak totiž mohl hrát Db8 + b5 s velkými zápletkami. Plány stran jsou v této pozici dobře známy. Bílý útočí na královském, černý na dámském křídle.

10...Da5 11.Sb3 Je5 12.0-0-0 Vfc8 13.h5 Jh5 14.Sh6 Ve své době velmi módní pozice. Později se zjistilo že černý má hrát 14...Jd3+ 15.Kb1 Jb2 16.Kb2 Sh6 17.Dh6 Vc3. Karpov i zde lehce preferuje postavení bílého. **14...Sh6 15.Dh6 Vc3** Standardní oběť, černý se zbavuje hrozby Jd5 a poškozují pozici bílého krále. Měla však přijít již ve 14 tém tahu s dalším Vc8 a převodem Sb5-c4. Zde již nemá takový účinek. Bílá dáma se přilepila k postavení krále. **16.bc Dc3?!**

X A B C D E F G H Y
 8 r + + + k + (
 7 p p + l p p + p '
 6 + p + p ♀ &
 5 + + ♠ + n %
 4 + ♠ P + + \$
 3 + L ♀ + P + #
 2 P + P + + P + "
 1 + ♠ R + + R!
 x a b c d e f g h y

O něco lepší je 16...Jf6 **17.Je2!** silný tah **17...Dc5** Černý s hrůzou zjistil, že po 17...Jd3+ 18.Vd3 Da1+ 19.Kd2 Dh1 20.g4 Jg3 21.Dh1 22.Ke3! a Vd1 ztrácí jezdce. **18.g4 Jf6 19.g5 Jh5 20.Vh5!** vyčkávat nelze **20...gh 21.Vh1 De3 22.Kb1! Df3** Osud koně nikoho nezajímá, hraje se totiž o krále. **23.Vh5 e6** nepomůže ani 23.Jg6 24.Dh7+ Kf8 25.Vh6 e6 26.Vg6 fg 27.Dd7 De2 28.Dd6+ Kg7 29.De7+ Kh8 30.Df6+ Kh7 31.Df7+ Kh8 32.Dg6 **24.g6! Jg6** vzetí pěšcem nejde 24...fg 25.Dh7+ Kf8 26.Dh8+ Ke7 27.Vh7+ Jf7 28.Da8 Nyní v pozici černý očekával výhru- odrazil útok a má přece dva pěšce navíc. **25.Dh7 Kf8** ale **26.Vf5!! ...1:0**

Harrison West
Corr, 1990-91

1.e4 c5 2.Jf3 d6 3.d4 cd 4.Jd4 Jf6
 5.Jc3 g6 6.Se3 Sg7 7.f3 0-0 8.Dd2
 Jc6 9. Sc4 Sd7 10. h4 Vc8 11.Sb3
 Je5 12.0-0-0 h5! Nejpoužívanější
 postup.

X A B C D E F G H Y
 8 + r ♀ t k + (
 7 p p + l p p v '
 6 + p ♠ p + &
 5 + + ♠ + p %
 4 + ♠ P + P \$
 3 + L ♠ ♣ P + #
 2 P P ♀ + P + "
 1 + ♠ R + + R!
 x a b c d e f g h y

Jak se bílý opozdí, je s ním
 amen.

13.Sg5 Vc5 14.Kb1 b5
15.Vhe1 a5 16.f4 Jc4 17.Sc4 Vc4
18.e5 b4 19.Dd3 Vc3! 20.bc3 Jd5
21.ed6 Jc3+ 22.Kc1 Dc8 23.de Ve8
24.Vd2 Ja2

První odbočka z teorie **25.Kb2**
 na 25. Kb1 jde 25...Jc3 s postupem
 a pěšce

25....Sf5 26.Db5 na jiné tahy
 dámy lze 26...Jc3 **26....Sd7**
 26...Jc3?? 27.De8! +/- **27.Dd3 Jc3**
28.Kc1 a4 29.f5 gf 30.Jf3 Sb5
31.Dd8 Ja2+ 32.Kd1 Dc3 33.Vd7!

X A B C D E F G H Y
 8 + ♀ r + k + (
 7 + + R P p v '
 6 + + + + &
 5 + l + + p ♣ p %
 4 p p + + P \$
 3 + ♀ + N + #
 2 n + P + + P + "
 1 + + K R + !
 x a b c d e f g h y

Krásný tah. 33...b3!! Ještě krásnější ! 34.De8+ Kh7 35.cb3 ab3 0 : 1

A nyní mi řekněte, kde to bílý vlastně zkazil ??

Výsledek všech partií, které jste viděli, závisel výrazně na síle a **zkušenostech hráče s daným typem pozice**. Musíme být dostatečně vytrénovaní!

Cvičení :

Pozice pečlivě prostudujte, věnujte jim dost času. Při řešení je důležité najít ne jen úvodní tah, ale **celý plán vedoucí k výhře**.

Ve všech pozicích je na tahu bílý.

1)
 X A B C D E F G H Y
 8 + ♖ t k + (
 7 ♙ ♙ + + ♗ ♗ ♗'
 6 + ♗ l + ♗ + &
 5 + + N ♙ ♗ n %
 4 + r + ♙ + + \$
 3 + N + ♗ ♙ + #
 2 ♙ ♗ ♗ ♗ + + "
 1 + K + + ♗ ♗ !
 x a b c d e f g h y

2)
 X A B C D E F G H Y
 8 r + + t + (
 7 + ♗ ♗ ♗ ♗ ♗'
 6 ♙ + + ♙ ♙ ♙ + &
 5 + ♙ ♗ ♙ + ♗ %
 4 + ♗ + ♗ \$
 3 + + + ♗ #
 2 ♙ ♗ ♙ + ♙ ♗ ♗ "
 1 + ♗ + + !
 x a b c d e f g h y

3)
 X A B C D E F G H Y
 8 r + l + r ♗ + (
 7 + + n + ♙ ♗ ♗'
 6 + ♙ ♙ + ♙ + &
 5 ♙ + N + ♗ %
 4 + L ♙ + ♗ \$
 3 + + ♗ + #
 2 ♙ ♗ + ♗ ♙ + "
 1 + ♗ ♗ + + ♗ !
 x a b c d e f g h y

4)
 X A B C D E F G H Y
 8 + + + r ♗ (
 7 + ♙ + l t + ♙'
 6 ♙ ♗ ♙ + + + &
 5 + + ♙ ♗ ♙ + %
 4 ♗ ♗ ♙ + + \$
 3 ♗ + + ♗ #
 2 + + ♗ ♗ ♗ "
 1 ♗ + + + ♗ !
 x a b c d e f g h y

XABCDEFGHIY
8r + + r + k + (
7p p w + p v n '
6 + p + n p + &
5+ + + v %
4 + L + P + P \$
3P N W + #
2 P P + P + "
1+ K R + + R!
x a b c d e f g h y

6) XABCDEFGHIY
8r + + t k + (
7p p p + p '
6 + l p q + + &
5+ + + p P R %
4 + W n + + \$
3+ + + N + #
2P P P + P P + "
1+ K + + R!
x a b c d e f g h y

7) XABCDEFGHIY
8 t r + + k + (
7+ + p p v '
6 + q + l n p + &
5+ p + v W %
4 + + + P + \$
3+ p + P + #
2 + P + L + R "
1+ K + + R!
x a b c d e f g h y

8) XABCDEFGHIY
8 + r t + k + (
7+ p + + p v R '
6 w + p + p + &
5+ l N + + %
4p + P + p + \$
3P + P + #
2L P Q K P P + "
1+ + + + R!
x a b c d e f g h y

9) XABCDEFGHIY
8 + r + q + k + (
7t + + p + p '
6l + + p v p + &
5n + P W P %
4p + p + R \$
3P + + P #
2 + p + P L + "
1R + + K !
x a b c d e f g h y

10) XABCDEFGHIY
8 + r + + t (
7+ + w k v R '
6l p + p + p + &
5+ + p P + %
4p + P P L + \$
3P + + W #
2 n + N v K + "
1+ + + + R!
x a b c d e f g h y

11)
 X A B C D E F G H Y
 8 r + + + k + (
 7 t + + p v '
 6 + p + p + p + &
 5 p ∅ P P %
 4 p p ∞ R \$
 3 + P + L + + #
 2 P + √ P + "
 1 + + + R!
 x a b c d e f g h y

12)
 X A B C D E F G H Y
 8 + r + k + + (
 7 + p + l p p v '
 6 p + p ∞ p + &
 5 ∅ + ∞ P %
 4 + ∞ P + + \$
 3 + ∞ √ P + #
 2 P P P ∞ L + + "
 1 + k + R + + r!
 x a b c d e f g h y

Zpracováno s využitím zahraničních a domácích materiálů.

1. Б.Ф.БАРАНОВ - Штурм королевской крепости
Физкультура и спорт 1981
2. Карпов, Гик – Шахматный калейдоскоп
КВАНТ 1981
3. Koršach 1990, 1993
4. Koršach – Výběr 1991

© Edice Junior, 8.5.2004

Svazek 12